



Istungidokument

B9-0281/2023

12.6.2023

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

Ukraina kestliku taasülesehitamise ja Euroopa-Atlandi kogukonda lõimimise kohta

(2023/2739(RSP))

Anna Fotyga, Angel Dzhambazki, Jadwiga Wiśniewska, Witold Jan Waszczykowski, Roberts Zīle, Zbigniew Kuźmiuk, Veronika Vrecionová, Alexandr Vondra, Tomasz Piotr Poręba, Adam Bielan, Jacek Saryusz-Wolski, Patryk Jaki, Waldemar Tomaszewski, Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Elżbieta Kruk, Joachim Stanisław Brudziński, Dominik Tarczyński
fraktsiooni ECR nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon Ukraina kestliku taasülesehitamise ja Euroopa-Atlandi kogukonda lõimimise kohta
(2023/2739(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Ukraina ja Venemaa kohta, eelkõige alates Venemaa Ukraina-vastase sõja eskaleerumisest 2022. aasta veebruaris ning eelkõige oma 23. novembri 2022. aasta resolutsiooni Venemaa Föderatsiooni tunnistamise kohta terrorismi toetavaks riigiks¹,
 - võttes arvesse 3. aprilli 2008. aasta Bukaresti NATO deklaratsiooni,
 - võttes arvesse NATO 2022. aasta strateegilist kontseptsiooni,
 - võttes arvesse 2014. aastal ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ukraina vahel sõlmitud assotsieerimislepingut² ning Euroopa Liidu ja Ukraina vahelist põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda, mida leping hõlmab,
 - võttes arvesse Ukraina ELi liikmeks astumise avaldust, mille ta esitas 28. veebruaril 2022, ja sellele järgnenud Ukrainale kandidaatriigi staatuse andmist Euroopa Ülemkogu poolt 23. juunil 2022, tuginedes komisjoni positiivsele hinnangule ja arvestades Euroopa Parlamendi väljendatud seisukohti,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et 2008. aastal Bukarestis toimunud tippkohtumisel pidas NATO tervitatavaks Ukraina püüdlusi ühineda alliansiga ja nõustus, et Ukraina saab liikmeks, kuid ei ole seni ametlikult ühinemisprotsessi algatanud, kinnitades samal ajal oma hiljutistes strateegilistes dokumentides 2008. aasta otsust; arvestades, et Ukrainale anti 2022. aasta juunis ELi kandidaatriigi staatus;
- B. arvestades, et Venemaa Föderatsioon jätkab Valgevene diktaator Aljaksandr Lukašenka aktiivsel toetusel ebaseaduslikku, provotseerimata ja põhjendamatu agressioonisõda Ukraina vastu, mis algas juba 2014. aastal Krimmi ning Donetsk ja Luhanski oblastite osalise okupeerimisega, kuid millest sai 24. veebruaril 2022 Euroopa suurim sõjaline konflikt pärast Teise maailmasõja lõppu;
- C. arvestades, et Venemaa agressioonisõja otsene tagajärg on olnud see, et Soome ja Rootsi taotlesid NATO liikmesust, Ukraina, Moldova ja Gruusia taotlesid ELi liikmesust, rohkem kui 50 riiki edastasid Ukrainale igakülgsed julgeolekuabipaketid ja ÜROs väljendati Ukrainale suurt poliitilist toetust, mistõttu Venemaa ei suuda saavutada oma eesmärki taastada mõjusfäärid, šantažeerida länt ja hävitada reeglitel põhinev rahvusvaheline kord;

¹ ELT C 167, 11.5.2023, lk 18.

² ELT L 161, 29.5.2014, lk 3.

- D. arvestades, et kuigi EL annab enneolematu panuse Ukraina kaitsevõime suurendamisse, on Ameerika Ühendriigid endiselt ülekaalukalt maailma suurim sõjaliste kulutuste tegija ja julgeoleku tagaja, samal ajal kui mõned liikmesriigid, näiteks Poola ja Balti riigid, on märkimisväärselt suurendanud oma kaitsekulutusi, kuigi mõned riigid ei suuda jätkuvalt täita NATO kulueesmärki 2 % SKPst;
- E. arvestades, et oht stabiilsusele, jõukusele ja ülemaailmsele rahule halveneks oluliselt, kui Ukraina ei saaks sissetungile vastu, sest see annaks Venemaa Föderatsioonile ja teistele autokraatidele julgust osaleda agressioonis muude riikide vastu;
- F. arvestades, et varasem poliitika Venemaa Föderatsiooni suhtes ei ole suutnud peatada selle imperialismi ja on toonud kaasa üksnes üha laastavamad agressioonisõjad, nii et mis tahes muu kui Ukraina võit oleks rahvusvahelise rahu, inimõiguste ja demokraatia jaoks talumatu tulemus;
- G. arvestades, et 2023. aasta juulis kohtuvad NATO liikmed Vilniuses toimuval tippkohtumisel, kus nad peavad käsitlema küsimust, kuidas võtta järelemeetmeid Ukraina liikmesuse väljavaadetele pärast 2008. aasta Bukaresti tippkohtumist, võttes arvesse Venemaa jätkuvat agressiooni ja Ukraina rahva selgeid püüdlusi, mis kajastuvad Ukraina juhtkonna tugevas konsensus;e;
- H. arvestades, et 2004. aasta oranž revolutsioon ja väarikuse revolutsioon 2014. aastal näitasid ukrainlaste pühendumust demokraatia ja vabaduse ühistele ideaalidele ning nende soovi Euroopa-Atlandi integratsiooniks; arvestades, et Ukraina rahvas on seda otsusekindlust näidanud alates 2014. aastast võitluses oma suveräänsuse ja sõltumatuse säilitamise eest;
- I. arvestades, et poliitilise sihtasutuse International Republican Institute küsitluse andmetel toetab 82 % ukrainlastest NATOga ühinemist;
- J. arvestades, et 22. veebruari 2023. aasta seisuga oli Ukraina taristule, sealhulgas eluasemele, transpordile, energeetikale, tööstusele ja kaubandusele tekitatud otsese kahju hinnanguline maksumus 135 miljardit USA dollarit ning ülesehitus- ja taastamiskulud moodustasid hinnanguliselt 411 miljardit USA dollarit;
- K. arvestades, et hiljutise terroriakti käigus õhkisid Venemaa väed tammi Nova Kahhovkas Dnipro jõel Hersoni oblastis Venemaa kontrolli all oleval alal, mis tõi kaasa tuhandete tsiviilisikute evakueerimise piirkonnast ja tohutu keskkonnakatastroofi, sealhulgas taristu ja umbes 10 000 hektari põllumaa hävimise ning joogivee saastumise; arvestades, et on teateid, et voolav vesi teisaldas massiliselt maamiine, mis kujutab endast lisaohu tsiviilelanikele ja keskkonnale; arvestades, et tammi taga oli tohutult suur reservuaar, mille veega varustati ülesvoolu asuvaid kogukondi ja kust sai jahutusvett ka Zaporizžja tuumaelektrijaam;
- L. arvestades, et Ukraina sõjavägi on praegu üks lahingutes kõige rohkem ennast tõestanud ja kogenumaid sõjaväge maailmas ning seetõttu aitaks Ukraina sõjavägi lisaks Venemaa agressiooni edukale peatamisele märkimisväärselt kaasa ka Euroopa julgeolekule ja vastupanuvõimele homsete ohtude ja probleemide osas;
- M. arvestades, et Ukraina sõjaliseks toetamiseks tehtavate pingutuste koordineerimisel ja

juhtimisel ning seda mitte ainult relvade, laskemoona ja varustuse, vaid ka luure- jm andmete hankimisel, on olnud suurim osa NATO juhtivatel liikmesriikidel, näiteks USA-l, Ühendkuningriigil, Poolal, Tšehhil ja ka Balti riikidel; arvestades, et käimasoleva agressioonisõja tulemusel on jälle selgeks saanud, et Euroopa julgeoleku seisukohast on kõige olulisem riik Ameerika Ühendriigid, sest sõja tõttu tuleb endiselt pidevalt välja, et ELi julgeoleku- ja kaitsesüsteemis on suuri struktuurseid nõrkusi ning Euroopa võimetus lubamatuid puudujääke; arvestades, et nende sündmustega seoses on esile tõusnud Poola roll lugupeetud ELi- ja NATO-partneri ning peamise keskusena, mille kaudu Ukrainat toetatakse;

- N. arvestades, et 26. jaanuaril 2023 käivitati Ukraina toetuseks loodud asutustevahelise abi koordineerimise platvorm, mis toob kokku Ukraina, ELi, G7 riikide ja rahvusvaheliste finantseerimisasutuste, nagu Euroopa Investeerimispanga, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga, Rahvusvahelise Valuutafondi ja Maailmapanga kõrgetasemelised ametnikud; arvestades, et Ukraina ülesehitamise teisel konverentsil, mis peaks toimuma käesoleva aasta juunis Londonis, esitatakse eeldatavasti uued konstruktiivsed lahendused;
 - O. arvestades, et hinnanguliselt on EL külmutanud 300 miljardi euro ulatuses Venemaa keskpanga reserve ja 19 miljardit eurot Venemaa oligarhide raha, samas kui USA ja teised lääne liitlased on blokeerinud või konfiskeerinud üle 58 miljardi USA dollari varasid, mis on sanktsioonidega hõlmatud venelaste omandis või kontrolli all;
 - P. arvestades, et kuigi paljud rahvusvahelised ettevõtted otsustasid agressiooniaktile reageerides Venemaa turult lahkuda, jätkavad paljud ettevõtted, mille peakorter asub ELis ja G7 riikides, eelkõige Saksamaal, siiski Venemaal tegutsemist ja investeerimist, toetades seeläbi Venemaa sõjamajandust; arvestades, et lääne äriühingud maksid Venemaal äriühingu tulumaksuna 288 miljardit rubla (3,5 miljardit USA dollarit);
 - Q. arvestades, et Venemaa agressioonisõda näitab selgelt Atlandi-ülese koostöö olulisust ning et liikmesriigid peavad loobuma eksiarusaamast, et pehme jõud ja poliitilised avaldused asendavad teatavat liiki tugevat võimu ja julgeid strateegilisi otsuseid;
1. kordab oma vankumatut toetust Ukraina sõltumatusele, suveräänsusele ja territoriaalsele terviklikkusele tema rahvusvaheliselt tunnustatud piirides ning kinnitab, et ELi poliitika eesmärk on Ukraina võit sissetungi üle ja 1991. aasta rahvusvaheliselt tunnustatud piiride taastamine; kordab, et mõistab kõige karmimalt hukka Venemaa ebaseadusliku, provotseerimata ja põhjendamatu agressioonisõja Ukraina vastu;
 2. nõuab, et Venemaa ja tema käsilasväed lõpetaksid igasuguse sõjalise tegevuse, eelkõige genotsiidid rünnakud elamupiirkondade ja tsiviiltaristu vastu, ning et Venemaa viiks kõik sõjalised jõud, käsilasväed ja sõjavarustuse kogu Ukraina rahvusvaheliselt tunnustatud territooriumilt täielikult ja tingimusteta välja;
 3. rõhutab, et demokraatliku rahvusvahelise üldsuse lõppeesmärk peaks olema Venemaa vägede ja nende käsilaste sõjaline kokkuvarisemine Ukrainas, mis võimaldab Kiievil oma territoriaalse terviklikkuse täielikult taastada ja tuua kohtu ette isikud, kes vastutavad Ukraina vastu suunatud agressioonisõja ja nende poolt toime pandud kuritegude eest, sealhulgas Vladimir Putini ja Aljaksandr Lukašenka, samuti sõjakurjategijad Venemaa valitsuse madalamatel võimutasanditel, Venemaa relvajõud

ja nende käsilased;

4. väljendab kindlat seisukohta, et Ukraina võiduga kaasnev rahu tuleb tagada Ukraina integreerimisega NATOsse ja ELi;
5. väljendab heameelt tänapäevase sõjavarustuse hiljutise üleandmise üle Ühendkuningriigi, Ameerika Ühendriikide ja teiste liitlaste poolt; kordab, et Ukrainale antavat rahalist ja sõjalist abi on vaja veelgi suurendada, eelkõige laskemoona osas, ning et viivitamata tuleb kasutusele võtta täiendav tänapäevane varustus, sealhulgas lääneriikide hävituslennukid, raketid ja helikopterid; rõhutab, et kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja artikliga 51, mis võimaldab riikidel abistada riike, kes kasutavad oma õigust enesekaitsele, tuleks kaotada kõik kunstlikud piirangud, mis piiravad Ukraina võimet kaitsta oma olemasolu;
6. rõhutab Vilniuses toimuval NATO tippkohtumisel tehtavate otsuste ajaloolist tähtsust; nõuab Põhja-Atlandi lepingu artikli 10 kohast kiirendatud NATO liikmesuse tegevuskava, et alustada Ukraina kiiret ühinemist alliansiga kui lõppeesmärki, ning nõuab selget otsust, et Ukraina saab NATO liikmeks, kui konkreetset julgeolekutingimused on täidetud, ning et NATO liitlased annavad nende täitmiseks täielikku tehnilist tuge ja poliitilist toetust;
7. nõuab, et üleminekuetapina loodaks NATO ja Ukraina heidutus- ja kaitsepartnerlus, milles Ukraina liitlased kohustuksid suurendama Ukraina võimekust tasemeni, mis on piisav mis tahes välise agressiooni ärahoidmiseks ja nurjamiseks, ning mis toimiks ajutise julgeolekutagatisena seni, kuni NATO liikmed on valmis laiendama artikli 5 kohast kaitset Ukrainale;
8. on arvamusel, et mis tahes strateegia sõja lõpetamiseks peab olema kooskõlas president Zelenskõi 10-punktilise rahukavaga ja põhinema järgmisel kuul põhimõttel:
 - a) lääneriigid peaksid Ukrainat sõjaliselt ja rahaliselt täielikult toetama, kuni see on vajalik;
 - b) Venemaa peab kohutavate surmajuhtumite ja Ukrainale tekitatud kahju eest maksma hüvitist;
 - c) Venemaal ei tohi olla ELi ega NATO otsuste suhtes *de facto* vetoõigust ning Moskvaga ei tohi sõlmida salajasi kokkuleppeid;
 - d) endise olukorra juurde ei ole võimalik naasta;
 - e) Venemaa vastu suunatud sanktsioonide tühistamine saab toimuda üksnes Venemaa tegevuse tõttu, mille eesmärk on pöörata tagasi oma agressioon ja austada Ukraina suveräänsust, ning ainult aegamööda;
 - f) Venemaa peab läbima põhjalikud muutused ning loobuma oma imperiaal- ja koloniaalpoliitikast;
9. mõistab hukka Venemaa Föderatsiooni tahtlike terrorirünnakute eest tsiviilsihhtmärkide, eriti elutähtsa taristu vastu, kusjuures halvim juhtum on Nova Kakhovka tammi

hävitamine, mis on põhjustanud keskkonna- ja humanitaarkatastroofi, on selgelt vastuolus rahvusvahelise õigusega ja kujutab endast sõjakuritegu; väljendab lisaks sügavat muret võimaliku mõju pärast Zaporizžja tuumaelektrijaama tegevusele;

10. kinnitab veel kord oma pühendumust Ukraina ELi liikmeks saamisele ning ühinemisläbirääkimiste alustamise tähtsust suunisena Ukrainale ja tagatisena, et Ukraina ELiga ühtlustamise protsess püsib ajakavas; samuti on see parim viis siduda riigi ülesehitamine reformidega, mis on vajalikud ELi täisliikmeks saamiseks;
11. kordab oma kindlat veendumust, et Ukraina ülesehitamist peaks rahastama Venemaa, kuna agressiooni toimepanija peaks oma sõjakuritegude eest maksma; kordab oma üleskutset komisjonile ja liikmesriikidele võtta juhtroll mitmepoolse mehhanismi ettevalmistamisel, et kontrollida, jõustada ja välja maksta Venemaa hüvitusmaksed Ukrainale ning võimaldada Venemaa sissetungi tõttu külmutatud rahaliste vahendite ja varade kasutamist sel eesmärgil;
12. nõuab lisaks, et konflikti lõppedes algatataks ulatuslik Marshalli tüüpi kava Ukraina ülesehitamiseks, kasutades lääne poolt konfiskeeritud Venemaa varasid, ja et seda juhiksid EL, rahvusvahelised finantsinstitutsioonid ja sarnaselt meelestatud partnerid, kaasates olulisel määral G7; väljendab heameelt selle üle, et Ukraina jaoks on loodud asutustevaheline abi koordineerimise platvorm kui rahvusvahelise koostöö ja koordineerimise vahend taasülesehitamisega seotud püüdluste toetamiseks;
13. peab kahetsusväärseks paljude lääneriikide ettevõtete otsust jätkata Venemaa Föderatsiooniga äritegevust, mis seab kahtluse alla nende valitsuste valmisoleku siduda end diktaatorliku agressorrežiimi majandusest lahti; kutsub üles neid, kes on siiani eelistanud kasumit ettevõtete sotsiaalsele vastutusele ja tavapärastele headele tavadele, Venemaa turult lahkuma ning kasutama võimalust osaleda Ukraina taastamis- ja ülesehitamiskavas, mis on Euroopa suurim investeerimisprojekt;
14. rõhutab asjakohaste ja piisavalt rahastatud demineerimisprogrammide tähtsust, kuna praegu on kolmandik Ukraina territooriumist saastunud maamiinide ja lõhkemata lahingumoonaga;
15. nõuab uue sanktsioonipaketi kiiret ettevalmistamist ja rakendamist, mis tugevdaks juba kehtivaid piiravaid meetmeid ja muudaks need tõhusamaks, et takistada Venemaa ja kolmandate riikide katseid neist meetmetest kõrvale hoida; nõuab samuti lisameetmete kehtestamist Venemaa juhtivatele ettevõtetele, sealhulgas endiselt ELi turgudel tegutsevatele Venemaa ettevõtetele, nagu Lukoil, ning meetmeid ELi tuumakütusealase koostöö vähendamiseks Moskvaga ning Vene riigile kuuluva tuumaenergiaettevõtte Rosatom hõlmamiseks sanktsioonirežiimiga; nõuab lisaks Venemaa teemantide impordi keelustamist, Venemaa nafta hinnalae alandamist ja Valgevene vastu suunatud piiravate meetmete karmistamist, mis vaatamata arvukatele üleskutsetele seda teha ei kajasta Moskva suhtes kehtestatud sanktsioone, hoolimata lubamatust vägivallast, mida režiim Valgevene rahva suhtes kasutab, tema koostööst Venemaaga Ukraina-vastases agressioonis ning sarnaselt Venemaaga rände kasutamisest poliitilistel eesmärkidel ja hübriidmeetmete võtmisest ELi vastu;
16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile,

liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, Euroopa Nõukogule, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile, ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole, ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametile, Rahvusvahelise Punase Risti Komiteele, Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule, Venemaa Föderatsiooni presidendile, valitsusele ja parlamendile ning Ukraina presidendile, valitsusele ja parlamendile.